

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Illatio II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

legij, virtuti Religionis adversantis, tum injustitiæ, seu usurpatæ Jurisdictionis: adeoque non tantum à Jure Canonico, sed à Jure quoque Civili reprobantur tanquam iniquæ leges hujusmodi. *Cap. Ecclesia. Cap. Quæ in Ecclesiis. De constitut. Cap. Noverit. De sent. Excommunic. & in plurib. leg. Cod. De Sacrosanct. Eccles.*

188. 2. Asserendum, Clericos quoad vim *Directivam* in conscientia teneri legibus Civilibus justis ac necessarijs, quæ pro totâ Communitate populi latæ, materiam Clericis, alijsque Civibus communem respiciunt, & absque indecentiâ, & iniquo, Clericorum gravamine ab his servari possunt. *Sotus lib. 1. de iust. 9. 6. a. 7. in princ. Bellarm lib. 1. de Clericis. c. 28. Panormit. in Cap. Ecclesia n. 13. De constit. Nam ejusmodi leges per sacros Canones approbantur, & quasi canonizantur in ordine ad Clericos; juxta Cap. Innotuit. De arbitris. Cap. Lege. Cap. Si in adiutorium. Cap. De Capitulis. dist. 10. & Cap. Cum ad verum. dist. 96. Ubi & alijs in locis ait Papa, se curare, ut Imperatoris leges serventur, item Pontifices ipsos pro cursu temporalium rerum temporalibus seu Civilibus uti legibus, quæ proinde à Clericis servandæ sunt in his, quæ nec sunt contra Canones, nec Clericis præjudicant. Ex quâ sacrorum Canonum provisione infertur, personas Ecclesiasticas obligari legibus Civilibus, non quâ Civiles ac Imperatoriæ sunt, sed ratione sacrorum Canonum, eas pro Clericis approbantium, & ratione juris naturalis, vi cujus Clerici tanquam cives in materia merè Civili, suo tamen statui conveniente, obligantur habere uniformitatem cum cæteris concivibus. Ex quâ ratione, si lex Civilis taxaverit rei cujusdam v. g. tritici precium, obligantur Clerici ex justitiâ ad non vendendum carius: similiter si Magistratus sæcularis contractui alicui Civili, seu confessioni Testamenti præscripsit certam solennitatem substantialem, hæc omisiâ, Clericorum quoque contractus seu Testamenta, exceptis tamen pijs legatis, sunt nulla & irrita.*

189. Asserendum 3. Leges Civiles non posse unquam Clericos obligare quoad vim *coactivam*: sunt enim extra jurisdictionem Magistratus sæcularis, gaudentque immunitate Fori, nec adeo ab illo cogi possunt ad suatum legum observationem, vel ob harum transgressiones puniri: ne tamen delicta in ipsis maneant impunita, Prælati Ecclesiastici incumbit, pœnam sumere de Clericis temerè violantibus leges Civiles, quamvis non oporteat, imponi pœnam hisce legibus designatam, sed aliam arbitrio Iudicis Ecclesiastici taxandam. *Covarr. lib. pract. quest. 6. 23. in fine. Salcedo in Pract. Crim. cap. 66.*

ILLATIO II.

190. **E**Xponitur; In quantum exemptio Clericorum à collectis sæcularis potestatis habeat locum?

Inprimis namque certum est, omnes Ecclesias & Ecclesiasticas personas à debito solvendi tributa, exemptas esse, quoad bona non tantum Ecclesiastica, sed etiam patrimonialia. *Ex Cap. 1. De immunit. Eccles. in 6. Clement. Præsenti. De Censibus. Auth. Item nulla communitas. Cod. De Episcopis & Clericis. Leg. Sanctimus. Cod. De Sacrosanctis Eccles. Quam à solutione gabellarum immunitatem esse Juris non tantum humani Canonici, atque Civiles, sed insuper Divini, constat ex verbis Concil. Trident. Sess. 25. De Ref. c. 20. decretum: Ecclesie, & personarum Ecclesiasticarum immunitatem Dei ordinatione, & Canonis sanctionibus constitutam esse.*

Dicendum 2. In casu aliquo extraordinario posse ac debere Clericos solvere gabellas, quando scilicet causa contribuendi immunitati ac directè in particulari æquè tangit Ecclesiasticos, atque Laicos, dum v. g. prædones agrum, in quâ Ecclesia possessiones habet, devastantibus, pro his expellendis tributum imponitur; quo casu, licet aliqui existiment, Clericos non debere contribuire, nisi Laicorum bona non sufficiant, atque Summi Pontificis obtineatur consensus: attamen opposita sententiâ à Doctoribus communiter tradita est simpliciter tenenda; quia causa contribuendi tunc concernit non tam publicam, quàm singulorum Civium & Clericorum privatam utilitatem. Atqui Capitulum *Adversus. De immunit. Eccles. exigens, ut pro tributis per Clericos solvendis consulatur Summus Pontifex, tantum loquitur de gabellis publicam utilitatem concernentibus. Ergo æquitati consonum est, ut Papæ consensus non obtento, propriæ utilitatis, ac necessitatis causâ, in illo casu Clerici contribuunt.*

Dicendum 3. Si causa contribuendi sit utilitas publica, per se ac directè tendens in Bonum Communitatis, ac solum remotè ac oblique querent cedens in Clericorum commodum, veluti refectio murorum & pontium Civitatis, seu custodia urbis, tunc personas Ecclesiasticas non posse ac debere solvere tributa, nisi Episcopus & Clerus tantam necessitatem, vel utilitatem aspexerint, ut ad relevandas communes utilitates, vel necessitates, ubi Laicorum non suppetunt facultates, subsidia per Ecclesias existerent conferenda. *Ex clavis verbis Capit. Non minus. De Immunit. Eccles. Et si verò ad istam tributum concessionem olim Episcopi & Clerici ex Cathedrali, alijsque Urbis Capitulis atque Vicarijs Forensibus consensus sufficeret. Nihilominus ex Jure noviori Capit. Adversus. eod. tit. requiritur etiam consensus Summi Pontificis ob aliquorum imprudentiam hoc sibi relevantis: circa quod aliqui Doctores adeo sunt rigorosi, ut dicant, Cleri ac Episcopi in illas contributiones consensum esse invalidum, inconstitutum Romano Pontifice: alij tamen, probabilius putant, esse validum, sed illicitum, nisi forte ob*

urgentem necessitatem non possit adiri Papa, vel dispositio dicti capit. Adversus. quoad licentiam a Summo Pontifice in illo casu petendam, alicubi sit legitime abrogata.

193. Dicendum 4. Si causa contribuendi sit publica totius Regni utilitas, quæ remotissime solum cedat in commodum Clericorum, tunc gravissimam urgente, v. g. bellorum necessitate, atque bonis Laicorum ad remedium adhibendum non sufficientibus, tenentur etiam Clerici, Papæ tamen, & Cleri Diocesani consensu prius obtento, contribuere ad huiusmodi necessitates. Probatur ex leg. Nullus. Cod. De cursu publico. ubi disponitur: nullum debere habere immunitatem tempore expeditionis, licet sit domus Regia, aut Sacrosancta Ecclesia. Quæ lex non tantum non corrigitur, sed servatis conditionibus supra positis, adjuvatur & approbatur a Cap. Non minus. & Cap. Adversus. De Immunit. Eccles.

DISQUISITIO XII.

In quo censu habenda sit Gallicana libertas præterita adversus jura Ecclesiastica?

S. I.

1. Hujus disquisitionis iudicium haud diffculter ferri potest ex antecedentibus, cujus tamen accuratior discussio consulto videtur facienda ex occasione librorum, quos Petrus de Marca scripsit tam de concord. Sacerd. & Imper. tum de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ. Cùm enim ex voluminibus à Petro Puteano editis, superiusque examinatis non Roma duntaxat, sed Gallia quoque fuisset vehementer commota, iustus fuit præinsinuat de Marca doctrinam ijs libris contentam eatenus temperare, ut schismatis equidem removeret suspicionem, sed libertates Ecclesiæ Gallicanæ integras, ac illas servaret. De hoc igitur temperamento dispiciendum hic est: An præterita Gallicana libertas cohereat cum Iudiciis Ecclesiasticis, & in quo propterea censu habenda sit?

S. II.

Summarium ex Petri de Marca axiomatibus circa Regis Franciæ erga causas Ecclesiasticas præterita jura collectum, unâ cum earundem refutatione, conclusionemque super ijs reflexivâ.

2. Auctor tractatus de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ lib. 11. cap. 2. axiomatibus Gallicanis ex Petro de Marca petitis peraccommodè præmittit sequentem animadversionem. Quod Christus, inquit, tanquam officium, & debitum Principibus erga Ecclesiam imposuit, hoc politici tanquam jus & autoritatem in ipsam interpretantur, & quos ille sponsæ suæ constituit custodes, protectores, & defensores, ipsi arbitros, duces, ac dominos

efficiunt, quam ut matrem colere, audire, ac sequi Christiani omnes tenentur, ei ut ancillæ præcipere, ac leges ponere suaerent. Quid enim aliud est Principibus tradere facultatem, non solum Ecclesiam ad Concilia convocandi, sed etiam Concilij tractanda proponendi, ita ut de alijs deliberare non liceat: ordinem ac modum præscribendi, à quo si recedatur, inane sit, quidquid fiat: decreta Concilio unconfirmandi, sine qua confirmatione robore careant: iudicata suspendendi, donec novo iudicio, aut novo examine probata fuerint: Concilia, ex quibuslibet Episcopis constandi, jurisdictionem aliunde non habentibus conferendi: causam unius Provinciæ, alterius Provinciæ Episcopis designandam committendi: aliaque similia præstandi. Hæc sunt ex Petro de Marca Imperatorum Romanorum in Ecclesiam jura. Præferat, illa omnia, si crudè dicentur, horrorem Christianis animis inculsura. Quamobrem cap. 1. in finem. 1. commotioni occurrere festinat his verbis, iam supra indicatis; Quæcunque apud veteres Principes in causis olim vigerunt, locum apud vos habere non possunt. Quid ni etiam apud vos? An quia hæc olim à Principibus usurpata sunt, contra Ecclesiæ libertatem, & jura, per vim, ac sine legitima facultate? Nequaquam. Sed quia inquit, immutata aliquantisper disciplina antiquam illum ordinem nullo pacto advertere potest. Itaque si rursus immutetur aliquantisper disciplina, quæcunque apud veteres Principes olim vigerunt, locum apud Gallos habere poterunt; quoniam, ut ait Marca cap. 5. initio. Quemadmodum Imperij Romani mole in varias partes dissectâ, Galliarum provinciæ in victoria præmium Francorum Regibus, Divini Numinis auspicijs, cesserunt, ita etiam imperij jura plene, & integre cum illis communicata sunt.

3. Ex ijs pleraque adeo manifestâ cum rationis, ac fidei regulis pugnant, ut propoliuisse, confutasse sit. Et sane ipsam etiam auctorem illorum puduisset, nisi pro suo more interjectis aliquibus verbis emolliisset. Ne quis autem arbitretur, ea in usum evocari posse, expendenda sunt exempla, quæ profert; raro enim aliud genus probationum adducit, aut adducere potest. Pro causis tam malis militare nequeunt rationes, quarum falsitatem, aut debilitatem detegere in promptu non sit.

Axioma primum Petri de Marca.

Hic Auctor locis in progressu citandis præten dit, Regibus esse speciale jus erga convocationem Conciliorum etiam Oecumenicorum, ac præsentiam, præsentiamque in illis.

Responsio.

4. Auctor dicti tract. lib. cii. cap. 2. à n. 5. ita responder. Licet consensus Principum ad congreganda Concilia de facto necessarius sit, ac possint ipsi etiam de jure illorum convocationem impedire, cùm iustis de causis metuunt, aliquid contra sua, vel Regni jura molliendum, ut tempore Ludovici Pij. & alias, quam.